

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov: **1/ P. G.**, bytom T., **2/ G., spol. s r.o.**, so sídlom T., zastúpení: *JUDr. J. H., advokátom so sídlom L.*, proti žalovanému: **Colné riaditeľstvo Slovenskej republiky**, so sídlom Mierová č. 23, Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 26014/2006 zo dňa 18.10.2006, o odvolaní žalobcov proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č.k. 1S/438/2006-66 zo dňa 19.01.2010 takto

r o z h o d o l:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave č.k. 1S/438/2006-66 zo dňa 19. januára 2010 **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom právo na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým uznesením krajský súd zastavil konanie o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. 26014/2006 zo dňa 18.10.2006, ktorým bolo podľa § 48 ods. 5 zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov potvrdené rozhodnutie Colného úradu Bratislava č. 92330/2005-5282 zo dňa 30.12.2005, ktorým v zmysle § 41 ods. 6 v spojení s § 41 ods. 3 a 5 zákona č. 106/2004 Z.z. o spotrebnej dani z tabakových výrobkov v znení neskorších predpisov v spojení s § 14a ods. 1 a 2 zákona č. 511/1992 Zb. boli zabezpečené daňovému subjektu G. spol. s r.o., T. dňom 06.12.2005 spotrebiteľské balenia cigariet z dôvodu, že pri miestnom zisťovaní vykonanom dňa 06.12.2005 v prevádzke daňového subjektu na adrese G., B. mal v držbe spotrebiteľské balenia cigariet považované v zmysle § 9 ods. 5 zákona č. 106/2004 Z.z. za neoznačené a nevedel preukázať spôsob ich nadobudnutia.

Krajský súd uznesenie odôvodnil tým, že z generálnej klauzuly, na ktorej je správne súdnictvo koncipované vyplýva, že kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd. Negatívnou enumeráciou (§ 248 O.s.p.) sú potom kvantitatívne vyčlenené rozhodnutia orgánov verejnej správy,

ktoré súdnemu prieskumu nepodliehajú. Ide o také rozhodnutia, ktoré upravujú určité fázy správneho konania len predbežne, pretože v konaní vo veci samej sa za splnenia zákonných podmienok bude pokračovať ďalej, prípadne také, ktoré sa nedotýkajú práv a právom chránených záujmov a povinností fyzických a právnických osôb.

Rozhodnutie správneho orgánu predbežnej povahy, ktoré je vylúčené zo súdneho prieskumu podľa ustanovenia § 248 písm. a/ O.s.p., musí kumulatívne spĺňať znaky, a to:

- musí ísť o rozhodnutie správneho orgánu vo veciach verejnoprávnych, ktoré dočasne alebo predbežne upravujú pomery fyzických alebo právnických osôb, zabezpečujú určité veci alebo osoby alebo dočasne fixujú určitý právny stav (materiálny znak),
- proti tomuto rozhodnutiu alebo proti jeho dôsledkom musí mať každá fyzická alebo právnická osoba, ktorej subjektívne práva boli rozhodnutím dotknuté možnosť brániť sa v konaní pred správnym orgánom, ktorý vo veci rozhoduje s konečnou platnosťou (procesný znak).

Predbežný a dočasný charakter rozhodnutia o zabezpečení tovaru alebo veci predpokladá aj sám zákon o správe daní a poplatkov č. 511/1992 Zb. v ustanovení § 14a ods. 3, v ktorom určuje lehotu (15 dní), v ktorej má držiteľ zabezpečeného tovaru alebo veci odstrániť pochybnosti, ktoré viedli k zabezpečeniu konkrétneho tovaru alebo veci. V závislosti od konania držiteľa zadržaného tovaru alebo veci vznikajú dva možné spôsoby zrušenia rozhodnutia o zabezpečení tovaru:

- správca dane zruší rozhodnutie o zabezpečení tovaru alebo veci v prípade, že držiteľ tovaru alebo veci odstráni pochybnosti, ktoré viedli k zabezpečeniu tovaru alebo veci,
- správca dane vydá rozhodnutie o prepadnutí tovaru alebo veci v prospech štátu v prípade, že držiteľ zabezpečeného tovaru alebo veci v lehote 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia o zabezpečení tovaru alebo vecí neodstráni pochybnosti, t.j. rozhodnutie o zabezpečení tovaru alebo veci je konzumované rozhodnutím o prepadnutí tovaru alebo veci. Proti rozhodnutiu o prepadnutí zabezpečeného tovaru alebo veci sa možno ďalej odvolať.

Výklad tohto ustanovenia prostredníctvom gramatického, logického a systematického výkladu jednoznačne vedie k tomu, že rozhodnutie o zabezpečení tovaru alebo veci má predbežný charakter – jeho platnosť končí rozhodnutím o jeho zrušení v daňovom konaní ako takom sa bude pokračovať alebo sa skončí vydaním rozhodnutia o prepadnutí zabezpečenej veci alebo tovaru, proti ktorému je možné sa odvolať. Až rozhodnutie o prepadnutí veci alebo tovaru je spôsobilým predmetom súdneho preskúvacieho konania, pretože s prepadnutým tovarom alebo vecou už držiteľ nemôže ďalej disponovať, obchodovať a podobne. Rozhodnutie o zabezpečení tovaru alebo veci dočasne, predbežne upravuje pomery držiteľa takého tovaru, avšak toto rozhodnutie končnou platnosťou nerieši vzťah, prípadne právo držiteľa k zabezpečenej veci alebo tovaru - rozhodnutie o zabezpečení tovaru teda spĺňa materiálny znak rozhodnutia predbežnej povahy vylúčeného zo súdneho prieskumu. Rovnako spĺňa formálny znak rozhodnutia predbežnej povahy, pretože v rámci daňového konania je proti nemu prípustný opravný prostriedok o ktorom rozhoduje

nadriadený správny orgán; žalobca opravný prostriedok v daňovom konaní aj využil.

Proti tomuto uzneseniu podali žalobcovia prostredníctvom právneho zástupcu odvolanie. Uviedli, že občan P. G. je dotknutý na svojich základných ľudských právach, pretože mu je bránené byť vlastníkom, užívať vlastníctvo a vlastníctva a práva užívať majetok bol zbavený a taktiež bol zbavený práva byť účastníkom konania. Jemu a jeho družke z ich spoločného bytu, ktorý nesúvisel s výrobňou – pálenicou a neslúžil na podnikateľské aktivity bol odňatý bez právneho dôvodu majetok. Spoločnosť G., spol. s r.o. má sídlo a podniká v iných priestoroch a je nezákonné považovaná za účastníka správneho konania, ale hlavne za účastníka súdneho konania. Držiteľom, vlastníkom, nadobúdateľom a preto účastníkom konania mal byť P. G. Zdôraznili, že pri preskúmvaní správnych rozhodnutí súdy preskúmvajú rozhodnutia ale aj postup správneho orgánu. Žiadali zrušiť rozhodnutie a vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaný vo vyjadrení zo dňa 30.03.2010 uviedol, že má za to, že obsah odvolania smeruje skôr k meritu daňovo – právnej veci a nie k dôvodom zastavenia konania súdom v zmysle § 248 písm. a/ O.s.p. Sám žalobca v odvolaní spomína existenciu daňového konania o prepadnutí predmetných spotrebiteľských balení cigariet, teda aj nepriamo potvrdzuje predbežný charakter rozhodnutia žalovaného v zmysle § 248 písm. a/ O.s.p. Žalovaný navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave č.k. 1S/438/2006-66 zo dňa 19.01.2010 v celom rozsahu potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní žalobcov (§ 212 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.) a podľa § 250ja ods. 3 druhá veta O.s.p. v spojení s § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. napadnuté uznesenie krajského súdu ako vecne správne potvrdil.

Podľa § 14a ods. 1 zákona č. 511/1992 Zb. zamestnanec správcu dane môže zabezpečiť tovar a veci nevyhnutne potrebné na preukázanie skutočností pri správe daní; správca dane a daňový subjekt je povinný zabezpečený tovar a veci riadne opatrovať. Toto opatrenie sa využije najmä vtedy, ak chýba riadne preukázanie spôsobu nadobudnutia tovaru alebo vecí, ich množstva, ceny, kvality alebo riadneho usporiadania finančných povinností v súvislosti s ich dovozom alebo nákupom. Veci, ktoré nie je možné na mieste spoľahlivo zabezpečiť, môže správca dane na náklady ich majiteľa alebo držiteľa nechať previezť na miesto vhodné na tento účel. Ak je to pre dokazovanie nevyhnutné, môže zamestnanec správcu dane bezodplatne odobrať na účely bližšej obhliadky alebo expertízy vzorky zabezpečených vecí. Odobraté vzorky sa po expertíze či obhliadke vrátia, ak to ich povaha pripúšťa. Pri zabezpečovaní tovaru a vecí sa postupuje primerane podľa § 36.

Podľa § 14a ods. 2 zákona č. 511/1992 Zb. správca dane vydá o zabezpečení tovaru alebo vecí rozhodnutie o zabezpečení, v ktorom uvedie dôvody zabezpečenia tovaru alebo vecí. Proti rozhodnutiu o zabezpečení sa možno odvolať. Odvolanie nemá odkladný účinok.

Podľa § 14a ods. 3 zákona č. 511/1992 Zb. ak majiteľ alebo držiteľ tovaru alebo veci v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia o ich zabezpečení odstráni pochybnosti, ktoré viedli k zabezpečeniu tovaru alebo veci, správca dane vydá rozhodnutie o zrušení rozhodnutia o zabezpečení tovaru alebo veci. Rozhodnutie je právoplatné dňom jeho vydania; proti tomuto rozhodnutiu sa nemožno odvolať. Ak majiteľ alebo držiteľ tovaru alebo veci v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia o ich zabezpečení neodstráni pochybnosti, ktoré viedli k zabezpečeniu tovaru a veci, správca dane vydá rozhodnutie o prepadnutí tohto tovaru alebo veci v prospech štátu. Proti rozhodnutiu o prepadnutí tovaru a veci sa možno odvolať.

Podľa § 248 písm. a/ O.s.p. súdy nepreskúmajú rozhodnutia správnych orgánov predbežnej povahy a procesné rozhodnutia týkajúce sa vedenia konania.

Podľa § 250d ods. 3 O.s.p. súd uznesením konanie zastaví, ak sa žaloba podala oneskorene, ak ju podala neoprávnená osoba, ak smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmavania súdom, ak žalobca neodstránil vady žaloby, ktorých odstránenie súd nariadil a ktoré bránia vecnému vybaveniu žaloby, alebo ak žalobca nie je zastúpený podľa § 250a alebo ak žaloba bola vzatá späť (§ 250h ods. 2). Odvolanie proti uzneseniu je prípustné.

Inštitút zabezpečenia tovaru a veci upravený v § 14a zákona č. 511/1992 Zb. umožňuje riešiť takú situáciu, keď je potrebný okamžitý zásah správcu dane, najmä ak je potrebné zachovať faktický stav. Od rozhodnutia o zabezpečení tovaru a vecí má správca dane stanovenú lehotu, počas ktorej rozhodne o vzťahoch upravených v tomto rozhodnutí. Ak majiteľ alebo držiteľ tovaru alebo veci v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia o ich zabezpečení odstráni pochybnosti, ktoré viedli k ich zabezpečeniu, správca dane vydá rozhodnutie o zrušení rozhodnutia o zabezpečení tovaru alebo veci. Ak majiteľ alebo držiteľ tovaru alebo veci v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia o ich zabezpečení neodstráni pochybnosti, ktoré viedli k ich zabezpečeniu, správca dane vydá rozhodnutie o prepadnutí tovaru alebo veci v prospech štátu. Z uvedeného je zrejmé, že rozhodnutie o zabezpečení tovaru a veci iba dočasne upravuje pomery, a to do vydania rozhodnutia o zrušení rozhodnutia o zabezpečení tovaru alebo veci alebo do vydania rozhodnutia o prepadnutí tovaru alebo veci.

Z obsahu súdneho spisu najvyšší súd zistil, že Colný úrad Bratislava vydal rozhodnutie č. 79139/2006-5282 zo dňa 21.12.2006, ktorým rozhodol v zmysle § 14a ods. 3 zákona č. 511/1992 Zb., že tovar zabezpečený rozhodnutím Colného úradu Bratislava č. 92330/2005-5282 zo dňa 30.12.2005 daňovému subjektu G., spol. s r.o., T. prepadá v prospech štátu, nakoľko majiteľ tovaru v zmysle § 14a ods. 3 zákona č. 511/1992 Zb. v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia Colného úradu Bratislave č. 92330/2005-5282 zo dňa 30.12.2005 neodstránil pochybnosti, ktoré viedli k vydaniu rozhodnutia o zabezpečení.

Rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov je založené na zásade subsidiarity súdneho prieskumu a nastupuje až v čase, ak už nie sú dostupné iné prostriedky ochrany. Keďže bolo vydané rozhodnutie o prepadnutí tovaru, žalobca mal možnosť podať proti tomuto rozhodnutiu odvolanie a v prípade potvrdenia rozhodnutia o prepadnutí tovaru možnosť domáhať sa jeho preskúmania súdom. Až toto rozhodnutie o prepadnutí tovaru je považované za konečné rozhodnutie, ktoré je spôsobilým predmetom súdneho prieskumu. Preskúmanie rozhodnutia o zabezpečení tovaru súdom je tak zabezpečené prostredníctvom preskúmania rozhodnutia o prepadnutí tovaru.

K námietke žalobcov, že súdy v správnom súdnictve preskúmajú nielen rozhodnutia ale aj postupy správnych orgánov, najvyšší súd dodáva, že v konaní podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p. je postup správneho orgánu preskúmateľný len spolu s rozhodnutím správneho orgánu. Tzn., že na to aby súd mohol preskúmať postup správneho orgánu v konaní o žalobe proti rozhodnutiu a postupu správneho orgánu, musí byť predmetom súdneho konania rozhodnutie, ktoré je spôsobilé súdneho prieskumu. Domáhať sa preskúmania samotného postupu správneho orgánu v správnom súdnictve sa možno len v konaní proti nečinnosti orgánu verejnej správy podľa štvrtej hlavy piatej časti O.s.p. alebo v konaní o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy podľa piatej hlavy piatej časti O.s.p.

Krajský súd postupoval správne, keď konanie o žalobe žalobcu podľa § 250d ods. 3 O.s.p. zastavil, pretože rozhodnutie žalovaného č. 26014/2006 zo dňa 18.10.2006 je rozhodnutím predbežnej povahy, ktoré je podľa § 248 písm. a/ O.s.p. vylúčené zo súdneho prieskumu, preto Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave č.k. 1S/438/2006-66 zo dňa 19.01.2010 podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p., tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania, pretože žalobca nemal úspech v odvolacom konaní a žalovanému žiadne trovy nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave dňa 10. júna 2010

JUDr. Ivan R u m a n a , v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Alena Augustiňáková